

Filosofie 20. století

kritické čtení

Pojmy

Existencialismus, existence, transcendentální, Dasein, autentické bytí, neautentické bytí, fenomenologie, pragmatismus.

Úkol

Doplňuj text do pracovního listu a vypracuj zadané úkoly.

Existencialismo

Tema svih dosadašnjih prijava: da li postoji ili ne postoji sloba izjave, to jest da li je svaki građanin slobodan izjaviti svoje mišljenje o političkim i društvenim problemima i o tome da li mora odgovoriti. **Alasanita** vezana je za prijavu:

1. Vlasti, bez obzira na čin ili položaj: **Alasanita** – jednaka je za sve.
2. Vlasti, bez obzira na čin ili položaj: **Alasanita** – jednaka je za sve.
3. Vlasti, bez obzira na čin ili položaj: **Alasanita** – jednaka je za sve.

- 6.1. Simon Willebrandt 2013. Dostupné z: http://2.bp.blogspot.com/_NltC9y5TWgM/T6GWM0M3LMV/AAAAAAAAAGT/0uoc4E_gBBwM/s260/396577_211255661959_1207584532_33521561_20676A0065_n.jpg
 6.2. Karl Essers. 2013. Dostupné z: <http://4.bp.blogspot.com/-dL7Wv/UA03dMg/AAAAAAAAAGY/MCM1t3UJL48/s1600/jaspers+1.jpg>
 6.3. Jean Paul Sartre. 2013. Dostupné z: <http://edu3.usd.edu/files/wordpress/2011/04/jean-paul-sartre.jpg>
 6.4. Albert Camus. 2013. Dostupné z: http://2.bp.blogspot.com/_gds0C5tbiu/Unker1Mym3k/AAAAAAAAHdU/7X2zntu8H8Q/s1600/albert+camus+quote.jpg
 6.5. Martin Heidegger. 2013. Dostupné z: <http://www.john-edwards.com/wordpress/media/1/the-degger.jpg>
 6.6. Edmund Husserl. 2013. Dostupné z: http://data2.webcitation.org/images/3819532a/Edmund-Husserl-Quotes-1_image.jpg
 6.7. John Dewey. 2013. Dostupné z: <http://www.quechua.com/wp-content/uploads/2014/04/john-dewey-philosophy-education-there-is-no-process-of-living-and.jpg>

Pragmatismus

Education, therefore, is a process of living and not a preparation for future living.

Martin Kollmer (1909 - 1972)

Faktiličito
Bytí zde
Vrženost
Mezistatické bytí
Autentické bytí

Fenomenologie

kritické čtení

Úkol

Doplňuj text do pracovného listu a vypracuj zadané úlohy.

Existentialismus

1. Tvoja sestra Časlova přijede k tobě, protože si chce vyzkoušet, jak se cítíš, když máš bolesti.
2. Tvoje sestra Časlova přijede k tobě, protože si chce vyzkoušet, jak se cítíš, když máš bolesti.

Pragmatismus

Education, therefore, is a process of living and not a preparation for future living.

and
for užitečnosti v praxi
pravda je relativní
"učení děláním",

"Objektivní pravda, v níž funguje uspořádání lidských přání a účelů, neexistuje sama o sobě. Neexistuje pravda předtím, než pravdu vytvoříme podle lidského uspořádání."

Martin Heidegger (1889 – 1976)

- Faktická
- Bytí zde
- Vrženost
- Neautentické bytí
- Autentické bytí

Fenomenologie

"At the lowest cognitive level, they are processes of experiencing, or, to speak more generally, processes of intending that grasp the object in the original."

Edmund Husserl

Z vnějších věcí
Z toho, co se děje v nás

[illegible]

Zdoje

- [illegible]

Pojmy

Existencialismus, existence, transcendentální, Dasein, autentické bytí, neautentické bytí, fenomenologie, pragmatismus.

Doplňuj

Tato stránka obsahuje

práci z oblasti

1. Vnitřní

2. Vnitřní

3. Vnitřní

4. Vnitřní

5. Vnitřní

6. Vnitřní

7. Vnitřní

8. Vnitřní

9. Vnitřní

10. Vnitřní

11. Vnitřní

12. Vnitřní

13. Vnitřní

14. Vnitřní

15. Vnitřní

16. Vnitřní

17. Vnitřní

18. Vnitřní

19. Vnitřní

20. Vnitřní

21. Vnitřní

22. Vnitřní

23. Vnitřní

24. Vnitřní

25. Vnitřní

26. Vnitřní

27. Vnitřní

28. Vnitřní

29. Vnitřní

30. Vnitřní

31. Vnitřní

32. Vnitřní

33. Vnitřní

34. Vnitřní

35. Vnitřní

36. Vnitřní

37. Vnitřní

38. Vnitřní

39. Vnitřní

40. Vnitřní

41. Vnitřní

42. Vnitřní

43. Vnitřní

44. Vnitřní

45. Vnitřní

46. Vnitřní

47. Vnitřní

48. Vnitřní

49. Vnitřní

50. Vnitřní

51. Vnitřní

52. Vnitřní

53. Vnitřní

54. Vnitřní

55. Vnitřní

56. Vnitřní

57. Vnitřní

58. Vnitřní

59. Vnitřní

60. Vnitřní

61. Vnitřní

62. Vnitřní

63. Vnitřní

64. Vnitřní

65. Vnitřní

66. Vnitřní

67. Vnitřní

68. Vnitřní

69. Vnitřní

70. Vnitřní

71. Vnitřní

72. Vnitřní

73. Vnitřní

74. Vnitřní

75. Vnitřní

76. Vnitřní

77. Vnitřní

78. Vnitřní

79. Vnitřní

80. Vnitřní

81. Vnitřní

82. Vnitřní

83. Vnitřní

84. Vnitřní

85. Vnitřní

86. Vnitřní

87. Vnitřní

88. Vnitřní

89. Vnitřní

90. Vnitřní

91. Vnitřní

92. Vnitřní

93. Vnitřní

94. Vnitřní

95. Vnitřní

96. Vnitřní

97. Vnitřní

98. Vnitřní

99. Vnitřní

100. Vnitřní

Úkol

Doplňuj text do pracovního listu a vypracuj zadané úkoly.

Filosofie 20. století – pracovní list

Existencialismus

Tento svět **člověku** připadá cizí, protože si ho nemohl sám vybrat, byl do něj **vřzen** (narozen) nezávisle na své vůli, a paradoxně proti své vůli z něj musí **odejít**. Absurdita existence se projevuje:

1. V tom, že počíná a končí v **ničotě** - tedy žijeme, abychom zemřeli.
2. V tom, že usilovně hledáme **smysl** a **rozumný** řád ve světě.

Úkol:

- a. Vypiš z článku výše **jmenované absurdity** a **pokus se je vysvětlit!**
- b. **Vyjmenuj mezní situace!**

Mezní situace

Existují vstak situace, které svou podstatou přetvárají, i když se na první pohled mění a skrývají svou všemocnost pod rouškou: musím zemřít, musím trpět, musím bojovat, jsem vydán náhodě, zaplétám se nevyhnutelně do hříchu a viny. Tyto základní situace našeho bytí nazýváme situacemi mezními. To znamená, že je nemůžeme překročit, nemůžeme je změnit. Dokladem si je znamená dosáhnout po údivu a pochybnosti klášního přívodu filosofie. V běžném životě se jim snažíme uniknout. Závratně před nimi cítí a žijeme, jako by neexistovaly. Zapomínáme, že musíme umřít, zapomínáme, že jsme obětí viny, že jsme vydáni na milost i nemilost náhodě. Pak máme ale jen konkrétní situace, které si přizpůsobujeme v náš prospěch a na ně reagujeme plánováním a jednáním ve světě v náš vlastní prospěch. Na mezní situace ale reagujeme buďto tak, že si je zatvájíme, nebo – když si je uvědomujeme – zoufalstvím, ale i ohovrou: proměnou našeho vědomí bytí se stáváme sami sebou. (Mezní situace. [cit. 14-01-05]. Dostupné z: <http://www.vesmir.cz/clanek/mezni-situace/>)

Søren Kierkegaard (1813 – 1855).

- Předchůdce existencialismu
- **esenca** - je jsoucno, které člověk **uchopuje**, týká se věcí - věci jsou
- **existence** - vztahuje se k **člověku** - člověk existuje. Existence je způsob jakou člověk žije.
- Neustále **stojíme před volbou** - základní životní otázka je „**Jak budu volit?**“. Naše volba bývá také doprovázena strachem nebo úzkostí:
 - **Strach** (*Furcht*) z **něčeho konkrétního**, většinou zmizí rozpoznáním příčiny (které v nás strach vyvolal)
 - **úzkost** (*Angst*) nemusí mít konkrétní příčinu, je **pozvolná a dlouhodobá**.

Karl Jaspers (1883 – 1969)

Zkušenost z mezních situací - **smrt, utrpení, boj a vína** - dostávají člověka do blízkosti něčeho, co **přesahuje** tento svět. Tento přesah se ukazuje v **Sfírách transcendence**. Klíčovou sfírou je **bytí ve ztroskotání** - je to, co nás očekává. Právě ztroskotání přehráží, budujeme li svět s vůlí k trvání, avšak s vědomím a rizikem zániku. Jestliže ztroskotáme, **transcendence** k nám promlouvá zvláště zřetelně. V pravém ztroskotání zakoušíme **pravé bytí**.

1. **Dasein** - pobývání v ése. Naráží ve světě, v něm aktivně působí, na omezení a hranice.
2. **Vědomím vůbec** - jsme nositelé všeobecného vědomí.
3. **Duch**.

Jean-Paul Sartre (1905 – 1980)

„**Člověk je odsouzen ke svobodě, odsouzen, protože sám sebe nestvořil – a přesto je svobodný. Když je totiž jednou vržen do světa, je za všechno, co dělá, zodpovědný.**“

Angažované (autenticky) - svobodně a svým jednáním může vytvářet hodnoty.

Ve špatné víře - t.j. v sebeklamu, že lidský život je nějakým způsobem určen.

Albert Camus (1913 – 1960)

Hlavními pojmy Camusovy filosofie je **absurdno a revolta**.

Co má člověk proti této absurdnosti dělat, když na něj dolehne a nemá-li zvolit sebevraždu?

Východiskem je **revolta**.

Martin Heidegger (1889 – 1976)

Užíval zvláštních pojmů, aby vyjádřil své názory:

„**Faktičtá**“ je skutečnost lidské existence: **jáme zde ve světě**.

„**Bytí zde**“ (německy *Dasein*) je to, co započítává, že jsme si vědomi úzkosti a smrti. Nejenže existujeme, my víme, že existujeme, a proto existujeme zvláštním způsobem. Podle něj lidé vždy transcendují – překračují hranici své vlastní přítomné situace, snaží se stát tím, čím ještě nejsou.

„**Vřzenost**“ Lidem se zdá, že jsou „vřzeni“ do existence, a to jim způsobuje podivný, nepřijemný pocit. Necítí se být ve světě zcela doma.

Heidegger rozlišoval bytí:

Neautentické bytí - je soužití neosobního **davu**.

Autentické bytí - znamená být **sám sebou**.

Fenomenologie

Jestliže se ti jeví ostatní lidé jako bílý tekoucí latex na vnější nádobě, pracuj s tímto jevem. Jestliže se ti vnitřek tvé bytosti jeví jako stříbrné struhadlo a okolní svět jako třicetiprocentní oáza, pak se zabývej tímto jevem. Nezkoumej, jak to „ve skutečnosti“ je, ale jak se ti to jeví. Jeví, to je pro tebe skutečnost.“

Tyto jevy pocházejí ze dvou zdrojů: 1. Z **vnitřích věcí** - stromy, ptáci, auta, domy atd.
2. Z **toho, co se děje v nás** - různé touhy, plány apod.

Pragmatismus

Pragmatici vycházeli z názoru, že praktická využitelnost klasické filosofie je téměř nulová. Co je člověku platné, že věří nebo nevěří v univerzální rozum nebo světového ducha či svět idejí? Tyto teorie člověku nepomáhají při zápasu s každodenními problémy. Praktická hodnota posílených teorií je velmi nízká. Proto se jali řešit filosofické problémy z hlediska jejich **užitečnosti** pro člověka. To je hlavním cílem pragmatismu.

Tento svět
byl do m
své vůli
1. V tom
2. V tom

Existencialismus

Tento svět člověku připadá cizí, protože si ho nemohl sám vybrat, byl do něj **vržen** (narozen) nezávisle na své vůli, a paradoxně proti své vůli z něj musí **odejít**. **Absurdita** existence se projevuje:

1. V tom, že počíná a končí v **nicotě** - tedy žijeme, abychom zemřeli.
2. V tom, že usilovně hledáme **smysl a rozumový řád** ve světě.

Mezní situace

Mezní situace.

Existují však situace, které svou podstatou přetrvávají, i když se na první pohled mění a skrývají svou všemocnost pod rouškou: musím zemřít, musím trpět, musím bojovat, jsem vydán náhodě, zaplétám se nevyhnutelně do hříchu a viny. Tyto základní situace našeho bytí nazýváme situacemi mezními. To znamená, že je nemůžeme překročit, nemůžeme je změnit. Uvědomit si je znamená dosáhnout po údivu a pochybnosti hlubšího původu filozofie. V běžném životě se jim snažíme uniknout. Zavíráme před nimi oči a žijeme, jako by neexistovaly. Zapomínáme, že musíme umřít, zapomínáme, že jsme obtíženi vinou, že jsme vydáni na milost i nemilost náhodě. Pak máme ale jen konkrétní situace, které si přizpůsobujeme v náš prospěch a na něž reagujeme plánováním a jednáním ve světě v náš vlastní prospěch. Na mezní situace ale reagujeme buďto tak, že si je zatajujeme, nebo – když si je uvědomujeme – zoufalstvím, ale i obnovou: proměnou našeho vědomí bytí se stáváme sami sebou. (Mezní situace. [cit. 14-01-05]. Dostupné z: <http://www.vesmir.cz/clanek/mezni-situace>

Úkol:

- a. Vypiš z článku výše jmenované absurdity a pokus se je vysvětlit!
- b. Vyjmenuj mezní situace!

Sören Kierkegaard (1813 – 1855)

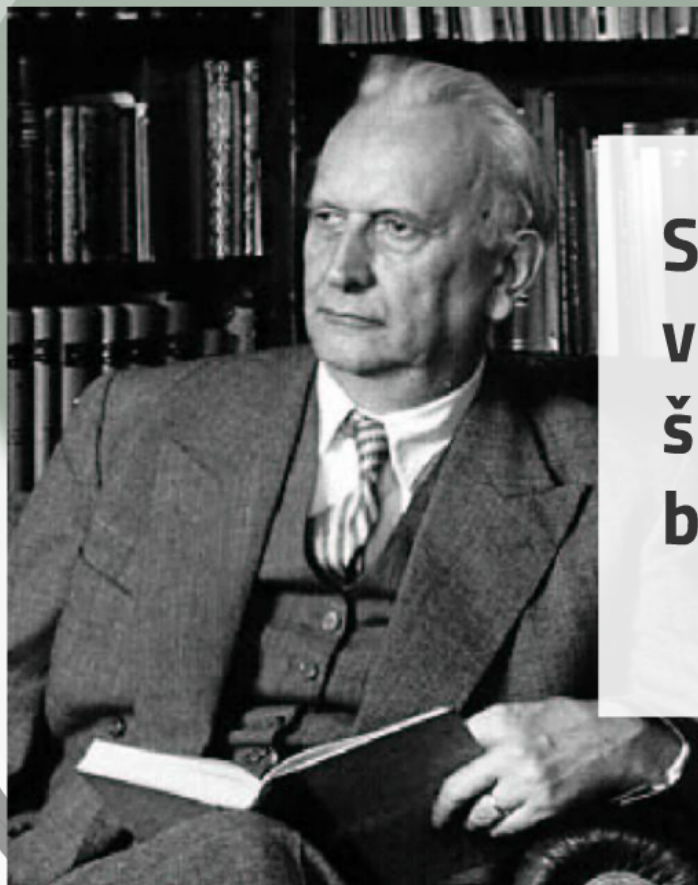
“THERE ARE TWO
WAYS TO BE FOOLED.
ONE IS TO BELIEVE
WHAT ISN'T TRUE;
THE OTHER IS TO
REFUSE TO ACCEPT
WHAT IS TRUE.”

- SOREN KIERKEGAARD

Esence
Existence
Strach
Úzkost

Karl Jaspers (1883 – 1969)

**Smrt, utrpení, boj a
vina
šifry transcendence
bytí v ztroskotání**

Obr. E. 2

Jean-Paul Sartre (1905 – 1980)

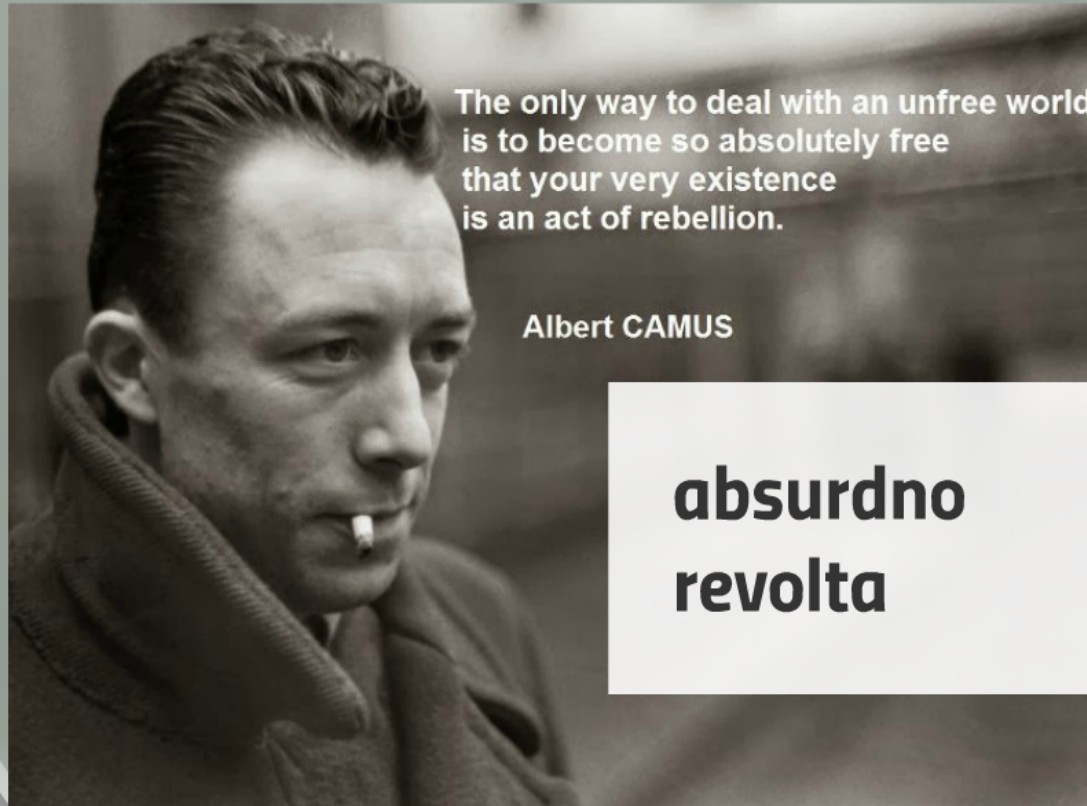

obr. č. 3

**Angažovaně (autenticky)
Ve špatné víře**

"Člověk je odsouzen ke svobodě, odsouzen, protože sám sebe nestvořil – a přesto je svobodný. Když je totiž jednou vržen do světa, je za všechno, co dělá, zodpovědný."

Albert Camus (1913 – 1960)

obr. č. 4

Martin Heidegger (1889 – 1976)

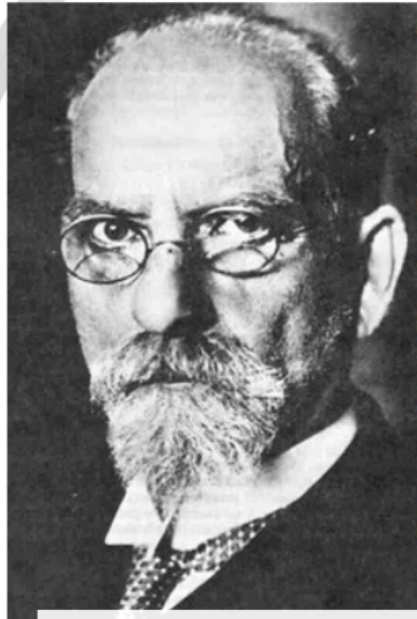

**Fakticita
Bytí zde
Vrženost
Neautentické bytí
Autentické bytí**

obr. č. 5

Fenomenologie

obr.č. 6

"At the lowest cognitive level, they are processes of experiencing, or, to speak more generally, processes of intuiting that grasp the object in the original."

Edmund Husserl

**Z vnějších věcí
Z toho, co se děje v nás**

„Jestliže se ti jeví ostatní lidé jako bílý tekoucí latex na vnější nátěry, pracuj s tímto jevem. Jestliže se ti vnitřek tvé bytosti jeví jako stříbrné struhadlo a okolní svět jako třicetiprocentní eidam, pak se zabývej tímto jevem. Nezkoumej, jak to „ve skutečnosti“ je, ale jak se ti to jeví. Jev, to je pro tebe skutečnost.“

Pragmatismus

Education, therefore, is
a process of living and
not a preparation for
future living.

John Dewey
American Philosopher
1859 - 1952

QUOTEHD.COM

**užitečnosti v praxi
pravda je relativní
"učení děláním",**

obr. č. 7

,Objektivní pravda, v níž funkce uspokojování lidských přání vůbec nehraje úlohu, neexistuje ... nezávislá pravda představuje pouze mrtvé srdce živého stromu."